

LIETUVIŲ SALEZIEČIŲ PATRIARCHĄ PRISIMENANT

KUN. DR. JUOZAS ZELIAUSKAS SDB

(Trumpa gyvenimo ir darbų apybrėža)

1960-ųjų metų rugpjūčio mėn. pradžioj laisvame pasaulyje gyvenančius lietuvius saleziečius pasiekė iš Lietuvos lūdna žinia liepos 28 d. Leipalingyje po trumpos ligos pasimirė saleziečių veteranas kun. Antanas Skeltys. Palaidotas gimtinėj (Griškabūdžio parapijoj rugpjūčio 1 d.

Prieš karąėjusių «Saleziečių Žinių» skaitytojai ir saleziečių veiklos rėmėjai be abejo mielai išgirs, kas buvo tas kunigas Skeltys ir kokią rolę Apvaizdos jam buvo skirta suvaidinti bendrame lietuvių saleziečių veikime. Nuo 1934 m. dirbęs Lietuvoje, jis buvo pažįstamas ir daug platesnei lietuviškai visuomenei, ypač dvasiškijai. Tad visiems, kurie vienu ar kitu metu Velionį pažino ar apie jį girdėjo, ir yra skiriama ši trumpa jo gyvenimo ir darbų apybrėža su viltim, kad ateity. bendromis pastangomis, bus galima duoti apie jį ir ką nors platesnio bei pilnesnio.

Kun. Antanas Skeltys gimė Žalvėderių km., Griškabūdžio parapijoj 1884 m sausio 5 d.

Savo vaikystę ir žemesnės mokyklos metus praleido cėnės priespaudos, tikriau, lietuviškojo rašto draudimo ženkle. Užtat nenuostabu, jeigu, siekdamas mokslo, aštuoniolikametis apleidžia savo gimtąjį kraštą ir, porą metų anksčiau išvykusio kaimyno Jurgio Baltrušaičio — vėliau išėjusio į kunigus ir mirusio 1915 m., pirmajam pasauliniam karui siaučiant, Mintaujoj — pavyzdžiu, 1902 m spalio 16 d. atvyksta į Italiją, Ivrejės saleziečių įstaigą, kur tada spietėsi lenkai, kandidatai į saleziečius.

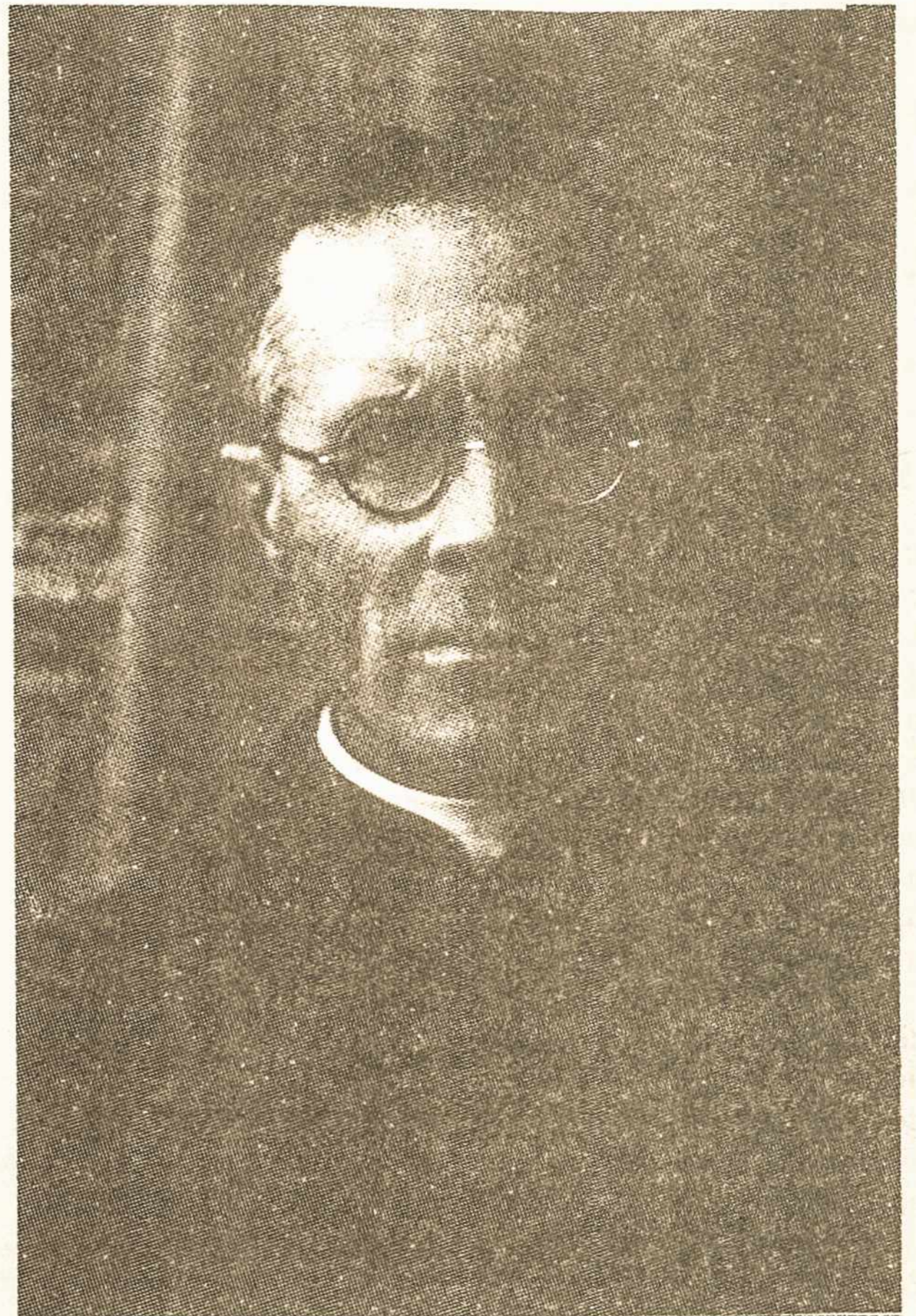
Kai kam gal ir keista atrodys, kad lietuviai, pirmiau Baltrušaitis, dabar Skeltys, buvo priskirti prie lenkų. Betgi priežastis labai suprantama. Tais laikais lietuvių vardas Vakaruose buvo beveik visai nežinomas. Rusijos gyventojai buvo tada skirstomi sekančiais: jeigu katalikas — tai lenkas, kitaip — rusas. Lietuviai buvo katalikai, tad ir buvo lenkais laikomi.

Antano Skelčio atveju buvo galvota, jog jam, nesuprantančiam italų kalbos, gi lenkiškai šiaip taip susikalbančiam, bus daug lengviau su lenkais negu grynai itališkoj aplinkoj.

Šių dviejų moksleivių pavyzdžiu per keturis sekančius metus Ivrejės įstaigą pasiekė ir kiti 11 lietuvių.

Iš šios grupės savo laiku išeis pirmieji lietuviai saleziečiai, kurie praskins kelią lietuviškai salezietiškai veiklai, kurioje vadovaujamoji rolė teks kaip tik Antanui Skelčiui. Jau nuo dabar Antano Skelčio asmeny pradeda ryškėti — nuo įstojimo pas saleziečius ir kunigystės šventimais pilnai išryškės — per visą jo gyvenimą pastoviai išlaikyta linija: gili meilė savam kraštui ir jo žmonėms, prisirišimas prie kunigo Bosko ir jo įsteigtos Kongregacijos, visiškas atsidavimas kilniai kunigo misijai. Pirmoji šių kokybių meilė visam tam, kas lietuviška — jau šiuo laiku turi progos išeiti aikštėn.

Nors ir neilgi Ivrejės įstaigos lietuvių su lenkais bendravimo metai iškėlė vienų su kitais sugyvenimo sunkumus,

KUN. ANTANAS SKELTYS SDB

mirė prieš 20 metų, liepos 28 dieną Lietuvoje. Šio kilnaus kunigo ir vienuolio atminimui spausdiname kito didelio saleziečio, kun. Juozo Zeliausko, "Trumpą gyvenimo ir veiklos apžvalgą" apie kun. Skeltį, tilpusią knygoje PETRAS PERKUMAS. Kun. dr. Juozas Zeliauskas mirė Romoje 1978 metų rugpjūčio 20 dieną.

žinomo tų dviejų tautų charakterio skirtingumo, ypač dėl istoriniai išsivysčiusio priešingumo. Prieš šventą ir tradicinalinį lenkų norą būti lietuvių globėjais, primetant jiems svetimus idealus ir formas, atsistojo griežtas iš lietuvių pusės tos globos atsisakymas ir pastangos reikštis grynai savo tautiniais savumais.

Reikia pripažinti, kad tiek įstaigos direktorius italas Eugenijus Bianchi, kiek saleziečių Centro Vyresnieji, tarp kurių pats anuometinis Vyriausias Rektorius, pirmasis šv. kunigo Jono Bosko įpėdinis, Dievo Tarnas kun. Mykolas Rua, greit suprato visą padėtį ir romėnišku objektyvumu sekė, reikalui esant, ir globojo nedidelę lietuvių grupę ypač tautiniuose jų pasireiškimuose.

Tuo tarpu mūsų Antanas Skeltys žingsnis po žingsnio vis labiau įsipareigojo kunigui Bosko ir jo Kongregacijai, (Nukelta į 6-tą psl.)

SEM ANARIO

**MŪSŲ
LIETUVÁ**

"NOSSA LITUANIA"

 Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - CEP 03124
 São Paulo - Brasil Caixa Postal. 44 21 - CEP 01000
 Diretor Responsavel: VYTAUTAS BACEVIČIUS
 Administrador: STANISLAO ŠILEIKA
 Redige Equipe Editorial Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoj iki liepos mėnesio Cr\$.500.00 Atskiro numerio kaina Cr.10.00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 18 Dol.

Į P. Ameriką oro paštu: 20 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 25 Dol.

Į tolimus kraštus 30 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$ 3.000,00

Vieno Numero GARBĖS LEIDĖJAS Cr.1.500,00

Užuojaustos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anunėios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą po Cr.50.00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija-neatsako

Rašiniai grąžinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondencija Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leideju nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti "STANISLAO ŠILEIKA" vardu.

Pavergtų tautų jaunimas

ENERGINGAI KOVOJA

Didelė paguoda yra pavergtoms tautoms, kad prieš sovietinių rusų okupaciją energingai kovoja pavergtųjų kraštų jaunimas. Okupacinė valdžia deda milžiniškas pastangas, kad jaunimas būtų bolševikiškai perauklėtas. Šiam reikalui tarnauja visos mokyklos, pradedant vaikų darželiais, baigiant universitetu, organizacijos, spauda, kinai, teatrai, knygos bei bibliotekos, darboviečių vadovai ir daugelis kitų institucijų.

Kas liečia mokyklas ir organizacijas, jos pirmiausia stengiasi jaunuolius padaryti ateistais, nes praktika rodo, kad į Dievą netikį jaunuoliai lengviau nutolsta ir nuo tautinių reikalų, nors tai ir nėra taisyklė.

Mes esame daugiau susipažinę su Pabaltijo tautų kova prieš sovietinių rusų užmačias. Mažiau dėmesio kreipiame ir labai nedaug ką nežinome apie gruzinų, armėnų, ukrainiečių, kazachų, turkmėnų ir kitų pavergtų tautų kovą bei išsivadavimo pastangas.

Šiuo kartu kiek sustosime prie to paties okupanto pavergtos armėnų tautos kovos. Armėnai – Kaukazo tauta, sovietinių rusų pavergta ir jų slopinama. Šio amžiaus septintojo dešimtmečio pradžioje Sovietų kalėjimuose ir priverčiamojo darbo stovyklose nedaug tebuvo armėnų. Reiškia, jie nedaug tekojo. Bet minėto dešimtmečio viduryje padėtis pasikeitė: armėnų jaunimas pradėjo politiškai reikštis ir bruzdėti. 1963 m. susikūrė "Armėnų jaunimo sąjunga". Tiesa, pradžioje jos veikla nebuvo griežtai nukreipta prieš Maskvos režimą, bet ji stiprino tautinį susipratimą ir ugdė pasipriešinimą rusų vedamai politikai. Prasidėjo Sovietų milicijos bei KGB represijos.

Daugelis armėnų aktyvistų buvo perspėti, bet jie ir toliau tęsė savo veiklą, buvo areštuojami, tardomi, sodinami į kalėjimus, baudžiami, tremiami.

Sužlugdžius "Armėnų jaunimo sąjungą", vėliau susiorganizavo griežtai pagrindinė "Nacionalinė partija". Jai vadovavo Stepanas Zatikjanas, Šagenas Harutjunjanas ir Haikas Hežatrjanas. Buvo paruošta partijos programa ir 1967 metais pradėtas spausdinti laik-

raštis "Paros". KGB šiuos pogrindžio darbuotojus susekė ir areštavo.

Nežiūrėdami sustiprintų represijų armėnų žmogaus teisių kovotojai savo veiklą tęsė toliau. Apie Armėnijos Helsinkio grupės veiklą pradėjo kalbėti Maskvos disidentai ir užsienio žurnalistai. KGB nutarė susidoroti ir su šiais pasipriešinimo dalyviais. Tai nebuvo labai sunku, nes kaip visur, taip ir čia, nei Amerika, nei kitos Helsinkio pakto šalys Helsinkio grupės kovotojų rimtai negynė ir leido rusams juos suimti. Tiesa, pasitaikydavo vienas kitas protesto balsas, bet sovietiniai rusai diskusijų metu dangstydavosi Helsinkio pakto formule, ir teigė kad kitos šalys negalinčios kištis į jų vidaus reikalus.

1977 metais KGB areštavo ir 7 metams kalėjimo nuteisė armėnų Helsinkio grupės vadą Robertą Nazarjaną. Taip pat buvo areštuotas ir nuteistas Šagenas Harutjunjanas ir Haikas Hačatrianas. 1977 m. lapkričio mėnesį jį ir dar du armėnus areštavo ir primetė kaltinimą, kad jie įvykdė Maskvos metro sprogdinimą. Tiesa, KGB negalėjo pateikti įrodymų, kad jie minėtą sprogdinimą organizavo ar jį įvykdė, tačiau, nežiūrint į tai, Zatikjaną perėjais metais sušaudė. Armėnų laisvės sąjūdis (nukelta į 4-tą psl)

Lietuvos tikintieji, nepaisydami persekiojimo, žygiuoja iš Meškuičių į Kryžių kalną. Priekyje baltiečių raštą, reikalaujantį Baltijos valstybėms nepriklausomybės. Su kryžiumi procesijoje jis žygiavo 8 kilometrus. Procesijoje dalyvavo šimtai tautiečių, priklausančių Eucharistijos Bičiulių sąjūdžiui. Milicija ir saugumiečiai bandė procesiją sukliudyti, bet nesekmingai – keli vyrai buvo suimti, bet netrukus paleisti.

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petraitis

Matyt, kad Amerikoje labai gerai. Jokių žinių, jokių laiškų dar negavau. "Nemunas" matomai plaukia per dėdės Samos žemę, nors ir labai karšta.

Neliūdėkite čia pasilikę. Jiems tenai tikrai neblogai. Vėliau, kai bus laiko parašys

Čia turiu tikrai vieną mažą staigmeną. Prieš lipant į lėktuvą viena nemunietė man tbruko į ranką pluokštą popierių.

Čia mūsų laiškėliai—atsisveikinimo žodelis saviesiems. Idėk į laikraštį. Tegu nemano, kad mes visus užmiršome. Ačiū jiems už viską. Ačiū ir tau.

Dabar vartau tuos popieriukus, rašalu, paišeliu ant greitųjų surašytus. Esu tikras, kad visiems bus malonu jus išgirsti.

SILVIA BENDORAITIS MACHADO: "Siunčiu daug sveikinimų savo tėveliams. Labai ačiū už viską už save, už Tadeu ir už Adriana Išvykstame su pasitikėjimu. Bučiuoju Dito, sekanti kartą ir tu važiuosi."

DORIS KUNISKI: "Tikiuosi, kaip ir visi kiti

lietuviai, atlikti ką nors daugiau negu tiktai šokių. Už visa tai esu dėkinga savo mamytei, kuri man labai daug padėjo, ruošiantis į šia kelionę. Ačiū už viską. Tavo duktė Doris.

ELAINE CRISTINA KOZAKAS: "Išvykstu su jau išsiilgusi namų. Bučiuoju savo mamą, savo tėvą ir savo draugą Dito".

IVANI POPIC: "Bus sunku užmiršti šį semestrą skirtą pasiruošimui. Nežmoniškas skubėjimas, daug reikalų, mažai laiko. Ačiū tiems, kurie čia lieka ir kurie man padėjo išvykti. Ačiū mano šeimai ir mano berniukui. Tikiuosi, kad viskas eis kaip numatyta".

ROSANA VIRGINIA KOZAKAS: "Išvažiuoju, bet ne ant visados. Po ilgo laukimo atėjo valanda. Savo širdyje vežuosi namų atsiminimą ir džiaugsmą, nes žinau, kad grįšiu. Bučiuoju visus, ypač savo mamą. Pastaba: Bučiuoju ir Ditu. Kaip gaila, kad jis negali važiuoti su mumis".

SANDRA CRISTINA MIKALAUSKAS: "Nors ir būsiu toli, bet žinokite, kad jūsų visų neužmiršiu, niekuomet. Jeigu būsiu linksma—prisiminsiu jus, jeigu liūdėsiu ir neužmiršiu jūsų. Bučiuoju visiems".

ANA BEATRIZ BENDORAITIS: "Nors ir iš

labai toli jausiu jus savo širdyje visą laiką. Sveikinimų ir bučiuoju.

IVONE MEDVEDER: "Laikiniai esu toli, bet mano mintys skrenda pas jus, prisimindama paskutines dienas kartu. Bučiuoju su meile visus".

ANA EMILIA SILICKAS: "Mintimis skrisiu atgal pas jus. Bučiuoju visus, neužmiršdama savo "amorzinho Juliana".

TANIA CRISTINA EIMANTAS: "Išmušė valanda. Bet greit būsime vėl čia. Kai sugrįžiu visų pirma noriu pamatyti savo mamą. Tikrai būsiu pasiilgusi. Sveikinimų broliui, krikšto sūnui, tetai Elisai ir mano draugui Ditu smagus iki pasimatymo".

MILTON SERGIO JUNIOR: "Nors būsime tenai, bet neužmiršime tų, kurie liko čia".

IRUTĖ PETRAITYTĖ: "Vos kelios minutės prieš išvykstant. Visų veiduose susijaudinimas. Esu patenkinta ir tikra, kad kelionė bus labai smagi: "Sudiev ir ačiū".

Neturiu nosinės po ranka ašaroms nubraukti. Matote, vaikai, kad ir jau nemaži, vistiek mūsų vaikai. Nors ir trumpai išvykstant jiems kur nors, namuose lieka tylą ir tuštumą.

VI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS KOMITETAS.

Iš kairės sėdi: Dalia Dundzilienė - išdėininkė; Nijolė Pupienė - šokių direktorė; inž. Vytautas Kutkus - JAV LB centro valdybos pirmininkas; Jonas Talandis - šventės pirmininkas; Faustas Strolia - muzikos direktorius; inž. Antanas Rudis - lėšų telkimo direktorius; Ritonė Rudaitienė - sekretorė. Stovi iš kairės: Sofija Džiugienė - banketo pirmininkė; dail. Ada Sutkuvienė - leidinio dailininkė, Edvardas Lapas - loterijos vadovas; Genė Rimkienė - bilietų platinimo vadovė, Jonas Baris - leidinio redaktorius, Dalė Gotcietienė - spaudos koordinatorė; Modestas Jakaitis - JAV LB atstovas; Rima Rėklaitienė - registracijos komisija, Jūra Jakaitienė - balius - banketo lėšų telkimo pirmininkė. V. Jasinevičiaus nuotrauka

Pavergtų tautų jaunimas

ENERGUNGAI KOVOJA

betgi nežuvo. Likusieji kovotojai tęsia pradėtą Armėnijos išlaisvinimo darbą.

Armėnų laisvės kovotojų yra ir kituose kraštuose, taip pat ir JAV-bėse. Neteko girdėti, kad mūsų politinės organizacijos būtų užmezgusios su jais ryšius ir derintų kovos taktiką. O reiktų tai nedelsiant atlikti, nes abiejų tautų padėtis vienoda ir priešas vienas ir tas pats.

Su broliais latviais mūsų ryšiai glaudesni, mes apie jų kovą daugiau žinome, kaip apie kitų pavergtų tautų judėjimą.

Atrodo, kad ne tik mes išėvijoj, bet ir lietuviai—latviai tėvynėje kovdami derina savo veiklą. Gražus pavyzdys — 45 pabaltiečių pareiškimas Stalino—Hitlerio pakto panaikinimo reikalų, kurį pasirašė ir įteikė lietuvių—latvių atstovai.

Sovietai Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje veda labai panašią rusifikacijos politiką. Didžiausių rezultatų jie yra pasiekę Latvijoje, mažiausių Lietuvoje.

1979—1980 metų sąvartoje KGB padarė nemažą suėmimų Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Ieškota pagrindžio darbuotojų. Dalis suimtųjų gal tokie ir yra, bet tik dalis. Daugeliu atveju "nepataikyta". Tai rodo faktas, kad po suėmimų Lietuvoje pagrindžio spauda kaip buvo taip ir leidžiama. Be jau mūsų anksčiau skelbtų pavardžių, LKB Kronikos Nr.40 praneša, kad buvo kratomi šie asmenys: Vitalija Žvikaitė, Liucija Kulvietytė, Julius Sasnauskas, Vladas Šakalys, gydytojas Algis Statkevičius. Vėliau buvo naujų kratų, naujų suėmimų. Skelbiamos ir kagebistų—kratos valdininkų pavardės: vyr. lt. Rainys, majoras Raudys, kapitonas Stankevičius.

Ne vieni lietuviai kratomi, teisiami, kalinami. Neseniai "Latvija" (latvių savaitraštis Vokietijoje) paskelbė žinią, kad š.m. sausio 4 d. Rygoje buvo penkeriems metams nuteistas latvis M. Lukjanovičius. Jis apkaltintas, kad 1979 m. kovo 4 dieną — sovietinių rinkimų metu — barstęs agitacinius lapelius. Netrukus jis buvęs areštuotas. Jį teisęs okupuotos Latvijos aukščiausias teismas apkaltino priešvalstybine agitacija, pritaikė baudžiamojo kodekso 65 paragrafą ir nuteisė penkeriems metams griežto režimo stovyklos. Tačiau dar nebuvo žinoma, j kurią stovyklą jis buvo paskirtas.

LIETUVIAI PASAULYJE

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAUJAS DIREKTORIUS

Birželio 7 d. Kuratorija išrinko naują Vasario 16-tosios gimnazijos direktorių Joną Kavaliūną. J. Kavaliūnas yra baigęs Vilniaus universitetą ir laukęs Tuebingeno, Purdue, Princetono bei Indianos universitetus. Jis mokytojavo Lietuvoj, Vokietijoje, o nuo 1958 m. ligi šiolei mokytojauja Indianos mokyklose, dėstydamas vokiečių kalbą. J. Kavaliūnas yra žymus Lietuvių Bendruomenės veikėjas. Jis yra buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vicepirmininkas švietimo reikalams ir šiuo metu yra JAV LB tarybos pirmininkas.

Drauge su mumis už laisvę kovoja ukrainiečių jaunimas. Štai neseniai Briuselyje, Belgijos sostinėje, kur yra NATO vyriausias štabas ir jo būstinė, ukrainiečių išėvijos jaunimo didelis būrys susirinko Muntpleino aikštėje ir, kad atkreiptų pasaulio dėmesį, paskelbė bado streiką. Buvo reikalaujama, kad laisvosios tautos kreiptų didesnį dėmesį į pavergtuosius. Vienas demonstrantų reikalavimų — kad būtų paleistas iš kalėjimo Jurijus Sukevičius, dabar 47 metų, ukrainiečio generolo sūnus. Jo tėvas kariavo prieš nacius ir prieš komunistus II pasaulinio karo metu. Jurijus tebuvo 15 metų, kai jam priteisė 20 metų priverčiamųjų darbų stovyklos.

Ukrainiečių jaunimas pradėjo protesto akciją visame pasaulyje, reikaudamas, kad būtų paleisti visi ukrainiečiai laisvės kovotojai. Jie renka jų sąrašus ir žada įteikti Sovietų Sąjungos vyriausybei. Taigi, pavergtų kraštų jaunimas energingai kovoja.

b.kv.

Naujas direktorius J. Kavaliūnas atskrido į Vokietiją birželio 26 d. Čia susipažins su Vasario 16 gimnazijos Kuratorijos valdyba, gimnazijos mokytojais bei bendrabučio vedėjais ir aptars svarbiausius gimnazijos reikalus.

Birželio 28 d. Vasario 16 gimnazija pradeda vasaros atostogas. Tą dieną įvyks Joninės, kuriose dalyvaus gimnazijos mokiniai, jų tėveliai, mokytojai ir daug svečių. Tuo metu bus pristatytas direktorius J. Kavaliūnas ir jo pavaduotoja (naujai paskirta) lituanistė Vincenta Pancerienė iš Vokietijos. Bus pristatyti ir šių metų abiturientai: Renata Liepaltė, Audronė Langytė, Rūta Šakaitytė ir Benius Federavičius. Programą atliks gimnazijos tautinių šokių grupė, kuri liepos 3 d. išskrenda į Čikagą dalyvauti VI Tautinių šokių šventėje. Vakare bus tradicinis Joninių laužas su įvairiais papročiais.

Šiais metais Vasario 16 gimnazija baigia savo 30-uosius metus. Ji buvo įkurta 1950 m. Depholze, o 1954 m. įsikūrė savo patalpose Rennhofo pilyje, Huettenfelde. Nors nuo pat jos įsikūrimo ėjo gandai, kad ji neilgai išsilaikys, bet 1965 m. mokiniai persikėlė į naują klasių pastatą. Mergaitės 1972 m. apsigyveno naujai pastatytame bendrabutyje. Berniukai gyvena senoje pilyje, tačiau atrodo, kad sekančiais metais ir šią pilį bus galima suremontuoti ir modernizuoti. Taigi sąlygos mokytis lietuvių gimnazijoje nuolat gerėja.

Gimnazijoje dėstomi šie kursai: lietuvių, vokiečių, anglų, lotynų bei rusų kalbos, matematika, fizika, chemija, biologija, visuomenės mokslas, Lietuvos istorija, tikyba, visuotinė istorija, muzika, dailė, darbštai ir kūno kultūra. Mokiniai iš JAV ir Kanados atskirai dėstoma anglų kalba, Amerikos istorija, biologija ir vokiečių kalba.

Gimnazija priima vaikus, baigusius bent 4 pradžios mokyklos skyrius. Tačiau pabartina iš JAV bei Kanados atsiųsti vaikus kurie yra baigę bent 7 skyrius. Tokiu būdu jie galės geriau ir greičiau prisitaikyti prie dėstomų kursų.

Mokslas nemokamas. Tik atvykusiems iš užjūrio už vokiečių kalbos pamokas reikia mokėti 20 DM į mėnesį. Pragyvenimas bendrabutyje kainuoja 3.000 DM į metus. Mokestis išdėstytas dvylikai mėnesių po 250 DM.

Nauji mokslo metai prasidės rugsėjo 1 d. Mokiniai į bendrabutį atvyksta rugpjūčio 31 d. Įstojimo prašymai siunčiami šiuo adresu: Litauisches Gymnazium, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

M. Šmitienė

Britanija

"EUROPOS LIETUVIS" netrukus susilauks naujo redaktoriaus. Leidėjai — D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Bendrovė praneša, kad jau tariamasi su būsimuoju redaktorium ir kad jis netrukus pakeis laikinai šias pareigas einantį rašytoją K. Barėną.

Kultūrinė Kronika

Halina Mošinskienė

POEZIJA MALDOJE

Pereitais, 1979 m., kun. Saleziečiai išleido nedidukę knygėlę "LITANIJA". Tai yra 62 nuostabaus grožio sonetai, nežinomo autoriaus, gauti iš Lietuvos, skirti Dievo Motinai pagal Šv. Marijos Litaniją.

Knygelės išvaizda labai kukli ir daug kas gali pagalvoti – "juk turiu maldaknygę ir ten yra toji Litanija, tai nei pirkti neverta. . ." "Bet, atvertus pirmuosius puslapius, pradėjus skaitymą nuo "Kyrie eleison", pagauna muzikalinis jausmų ir žodžiu derinys, galingas šauksmas į Dievą.

KRISTAU išgirk mus
Išgirk mus, Kristau, Šaukiamės Tavęs,
Kančios ir nuodėmių nakty paklydę,
Visus kelius praėjom ir gatves –
Visi džiausmai juose erškėčiais žydi.

Išgirk mus šaukiančius karštoj maldoj
Ateik padėti skausmo valandoj,
Nes Tavo žvilgsnis debesis išsklaido
Ir nenugręžk nuo mūsų savo veido.

Už mus Geroji Motina kalbės
Ir mūsų vargą didį Tau parodys. . .
Tau mūsų tykios ašaros bylos
Ir sielos skundas išsilies bežodis. . .

Išgirski mus, maldauti nepaliausim,
Kol per gyvenimo audras keliausim.
(psl.8)

Susizavėjusi tais sonetais, nutariau Kalėdų proga pasiųsti savo draugėms. Vienos gavo laiku, kitos smarkiai pavėluotai – Australijon knygėlė keliavo 3 mėnesius. Bet, kas gavo, tas džiaugėsi ir dėkojo.

Poetė Ada Karvelytė: "Kas parašė Marijai tuos eilėraščius nežinau, bet už tą asmenį meldžiuosi Marijai, kad suteiktų daug malonių".

Rašytoja Vanda Vaitkevičienė: "Ačiū už atsiųstą knygutę. Dažnai ją paskaitau ir kažkaip ramiau pasidaro sieloje"

MOTINA DIEVO MALONĖS

O Motina, malonės dangiškosios
Šaltinis tyras Dievo dovanų.
Iš tos veršmės amžius atvertos vis
Aš atsigert ištroškęs ateinu. . . (psl.19)

Rašytoja Alė Rūta: "Litanija man labai patiko, skaičiau, daviau kitiems skaityti, ir pagaliau tam tikrais keliais pasiunčiau į Lietuvą, nes ten tokia spauda labai reikalinga".

Poetė Lidija Šimkutė: "Toje Litani-
jos knygutėje tikrai keleta labai gra-
žių eilių. . ."

Taigi, iš tų kelių pasisakymų gali-
ma spręsti, kad ši kukli knygutė verta
ir S. Paulo skaitytojų dėmesio, ypač tų
kurie maldoje ieško paguodos.

Graži dovanėlė ir šeimyninių šven-
čių proga, kurioje tiek nuoširdžių mal-
davimų taikos ir palaimos.

Gilus jausmingumas ir religinis susi-
kaupimas kiekvieną kartą vis daugiau
skverbiasi širdin, kai tuos sonetus skai-
tau, nes toji knygėlė visur mane lydi.

TAVO APGYNIMO

Mes Tavo apgynimo varguose,
Gimdytoja Šventoji Dievo, šaukiam:
O neatmesk maldų reikaluos,
Pavojuose pagelbos Tavo laukiam.

Valdovė mūsų amžinai esi,
Mūs Tarpinikė, mūsų užtarėja;
Prie Tavo kojų glaudžiamės visi,
Nes savo Dievui esam nusidėję.

Su savo Sūnumi sutaikink mus,
Savo Sūnui mus paveski –
Jam atiduoki mus ir Jam pašvęski
Vargus, kančia ir mūsų troškimus.

O melsk už mus, Marija, visados –
Tau mūsų širdys amžinai giedos.
(psl.69)

LITANIJA
São Paulo, Brazilija
1979

P.S. Dabar ruošinama tokio pat pobū-
džio išleisti ir Šv. Jėzaus Širdies litanij-
ą – sonetus. Ir K.M. Čiurlionio paveiks-
lų temomis nežinomo autoriaus sone-
tus.

Naujas leidinys

BRAZILIJOS ATEITININKŲ DAINORĖLIS

S. Paulo ateitininkai, minėdami 70 metų atkijos įsikūrimo Jubiliejų ir jų veiklos 30-metį Brazilijoje, išleido naują dainorėlį. Himnus, giesmes ir dainas parinko Robertas Saldys, o spaudai surinko, sumontavo ir matricas paruošė Maristela Žutautaitė.

Dainorėlis gražiai prisistato su 134 dainom ir yra patogaus formato. Dainos surašytos maždaug alfabetine tvarka, tačiau lengvesniam dainorėlio vartojimui reikėtų ir turinio.

Šis ateitininkų dainorėlis tinka visiems – jaunimui ir seniems, kurie nori lietuviškai dainuoti ir kartais nebeatsimena dainų žodžių.

Didelis pagyrimas dainorėlio parengėjams ir leidėjams, o taip pat ir linkėjimai, kad greit galėtų pasirodyti ir antroji – patobulinta laida.

PR

Brazilijos Ateitininkų Dainorėlis,
S. Paulo–Brazilija 1980 m.
Spausdino "MŪSU LIETUVOS"
spaustuvė, Tiražas 200, Kaina Ca.100

PALIVANAS

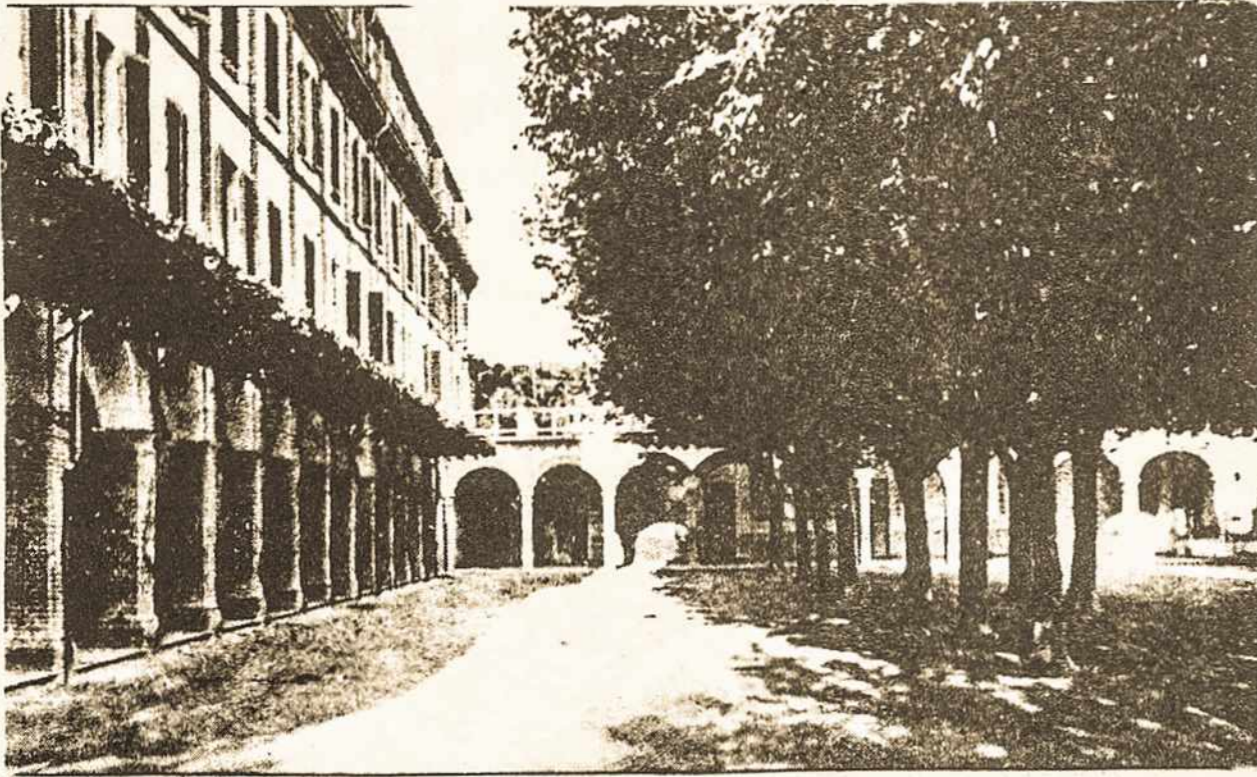
ACESSÓRIOS PARA AUTOS

TOCA FITAS — RODAS — PNEUS — RADIOS AM, FM.

SONORIZAÇÃO P/AUTOS. — FACILITAMOS PAGAMENTOS.

SÃO CAETANO DO SUL — AV. GOIÁS, 3324 — FONE: 441-4766.

LIETUVIŲ SALEZIEČIŲ PATRIARCHĄ PRISIMENANT

Ivrės salesiečių misijų institutas. Čia mokėsi kun. Skeltys ir kiti lietuviukai

vis toliau žengė kunigystės pašaukimo keliu. 1905 m. spalio 28 d. Lombriasco įtaigoj, kur tuomet buvo centrinis salesiečių naujokynas, kun. Mykolo Ruos įvelkamas į kunigišką rūbą ir ten pat sekančių metų rugsėjo mėn. 29 d. oficialiai įstoja į salesiečių eiles. 1911 m. rudenį pradėjęs teologijos studijas centriniam teologijos Institute Foglizze, laimingai jas baigia, jau pirmutiniam pasauliniam karui prasidėjus, 1914 m. rugpjūčio mėn. 5 d. kunigystės šventimais.

Nors, tapęs kunigu, ir labai būtų norėjęs tuojau stoti į savo tautai naudingą darbą, bet, visu smarkumu siaučiant karui, į tokį darbą buvo uždari visi keliai. Teko laukti Apvaizdos valandos. Ir laukė pilnus šešeris metus eidamas pagalbines pareigas Veronos salesiečių Institute.

Pagaliau 1920 m. spalio mėn., gavęs paskyrimą, atvyksta į Estės įstaigą dvasios tėvo pareigoms. Čia, pritariant naujai paskirtam įstaigos vedėjui kun. Juozapui Festini ir Venecijos provincijos Vyresniajam kun. F. Giraudi, prasideda kun. Skelčio gyvenime platesnio masto ir grynai tautinės krypties veikimo laikotarpis, vedęs tiesioginiai prie savarankiško lietuvių salesiečių vieneto įsisteigimo ir plačios tolimesnės veiklos.

1921 m. pavasarį prel. Dambrauskui paskelbus « Vienybėje », kad moksleiviai, baigę bent keturias gimnazijos klases, tam tikromis sąlygomis gali tęsti mokslą salesiečių įstaigoje Estėje, atsirado keliolika prašymų. Tų pačių metų spalio mėn. pradžioj kun. Skeltys, grįždamas iš Lietuvos, keturis iš jų atsiveža kaip kandidatus į salesiečius. 1923 m. atvyksta panašiam tikslui antra moksleivių laida. Šie paskirstomi į dvi grupes: septyni liekasi Estėje vietinėje gimnazijoje, o keturi pasiunčiami į Milaną amatų mokyklon, kur juos apsiima globoti taipgi išėjęs į kunigus salesiečius dar Ivrės laikų kun. Skelčio mokslo draugas kun. Jurgis Birbilas.

Laidos tęsėsi pamečiui iki 1927 metų su rezidencija Estėje moksleiviams, o Milane ir Veronoje amatininkams Viskas vyko asmeninių kun. Skelčio pastangų dėka ir jo glėboj. Suprantama, ir visokie nemalonumai, nepasisekimai ir nelaimės gulė ant jo vieno pečių. O tokių nemalonumų ir nepasisekimų pačioje pradžioje būta nemaža taip, kad mažiau ideališkai nusiteikusiam būtų galėję panašiam darbu rankas pakirsti.

Neminint lengvai suprantamų sunkumų iš atvykusiųjų pusės prisitaikyti prie jiems neįprastos aplinkos ar iš įstaigos personalo naujai atvykusius suprasti — o viskas galutinai turėjo išsirišti pas lietuvių « šefą » kun. Skeltį, — nemaža sunkumų buvo susilaukta ir iš lietuviškosios visuomenės

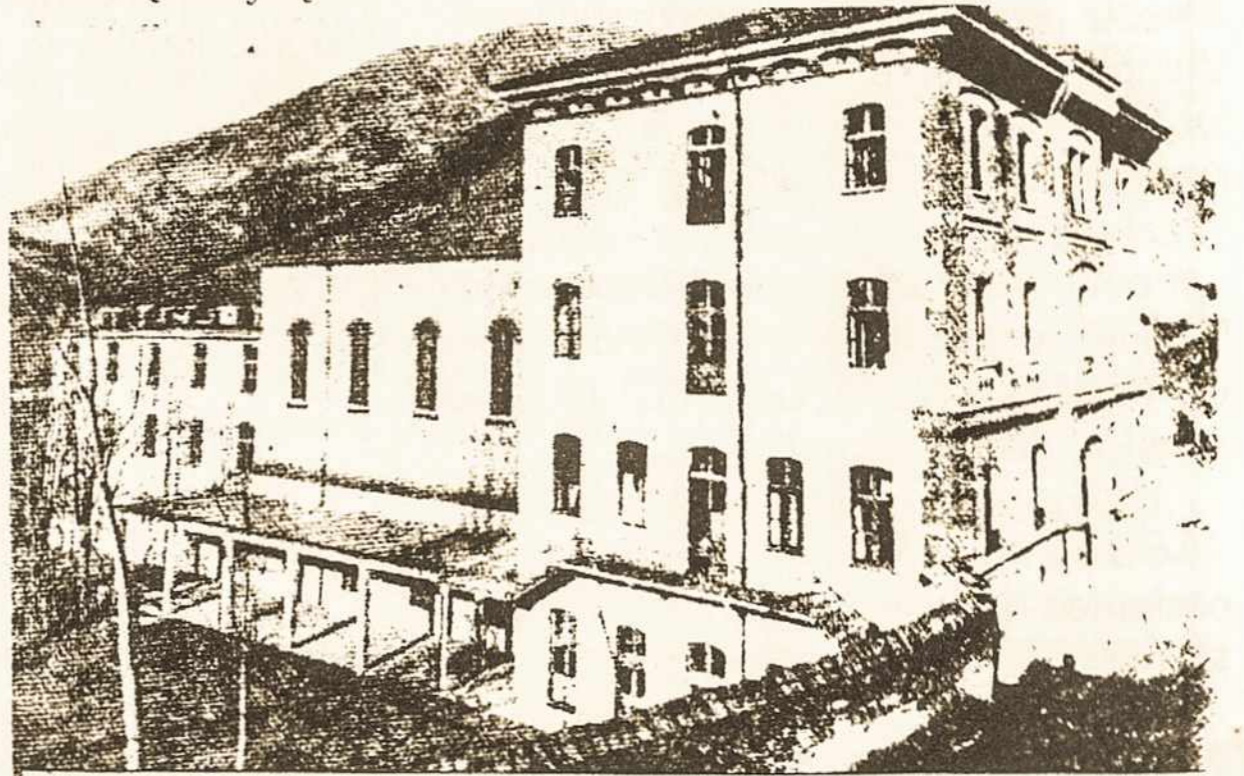
pusės. Mat, nei kunigas Bosko nei jo įsteigtoji Kongregacija nebuvo lietuviuose užtekinai pažįstami. Tad į šią galimybę tęsti mokslą pas salesiečius buvo žiūrėta šaltai, su nepasitikėjimu. Į vykstančiuosius buvo žiūrima kaip į nuotykių ar svetimų dievų ieškotojus.

Ši kunigo Skelčio veiklos pradžia ir bendrai lietuvių salesiečių kūrimosi pastangoms nepalanki nuotaika tapo dar pasunkinta skaudaus įvykio, kuriame iš dviejų pirmosios laidos jaunuolių buvo pareikalauta net gyvybės aukos. 1922 m. balandžio mėn. pabaigoj du atvykusių berniukų turėjo grįžti Lietuvon, o kartu ir pirmoji Marijos Krikščionių Pagalbos Dukterų kandidatė lietuvaitė, kun. Skelčio sesutė Antanina Skeltytė. Pakeliui Berlyne apsinakvojusius « Urban » viešbutyje juos ištiko skaudi nelaimė. Balandžio 24 d. rytą viešbučio tarnautojai rado mūsų keliauninkus kambariuos pusgyvius, degamųjų dujų užnuodytus. Tuojau buvo nuvežti į miesto ligoninę, kur po dviejų dienų Antanina Skeltytė ir Vincas Poniškaitis atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Negana to. Vienas kitas grąžintas ar grįžęs iš Italijos, daugiausiai savo pargrįžimo pateisinimui, skleidė visokių įstaigai nepalankius gandus, kas būtų turėję įbauginti naujus drašuolius ir sustabdyti kandidatų stojimą pas salesiečius.

Visa tai kun. Skelčiui kaipo viso veikimo iniciatorium ir nuolatiniam jo puoselėtoju teko diena po dienos pergyventi iškentėti. Ir jeigu po sunkia našta nesuklupo, tai dėka įgimto ir asmeninėmis pastangomis sustiprinto charakterio patvarumo, prieš akis turėto aiškaus tikslo ir visiško jam atsidavimo. Taip išryškėja idealizmo pilna jo asmenybė, ryžtingai pasinešusi aukščiau minėtomis apaštalavimo gairėmis.

Šiomis lietuvių salesiečių kūrimosi pastangomis susuinteresuoja ir Kongregacijos Centro Vyresnieji. 1927 m. jie nusprendžia perimti lietuvius iš Venecijos provincijos tiesioginai savo žinion ir globon. Iki šiol turėtoji faktinė autonomija Estės įstaigoj lietuviams tampa pripažinta ir de jure pavedant jų vystymuisi reikalui pilnai pritaikintą *Perosa Argentina*, Alpių kalnų miestelio salesiečių įstaigą, iš kurios senieji jos gyventojai čekoslovakai kaip tik tais metais kėlėsi į tėvynę.

Perosa Argentina, Torino provincijoj - Salesiečių Institutas

Ir čia visam veikimui vadovavimas ir už jį atsakomybė tenka ne kam kitam kaip kun. Skelčiui. Ir jis, kun. Birbilo ir keletos kitų, jau iš Estės įstaigos išėjusių jaunų salesiečių padedamas, visomis jėgomis jam atsidavė. Taip nuo 1928 iki 1934 metų jau kasmet skaitlingi naujų kandidatų būriai, kun. Skelčio asmeniškai palydėti, renkasi į Peroza Argentina lietuvių salesiečių įstaigą ruošti jau ne už kalnų esančiai jaunimo auklėjimo misijai tėvynėje Lietuvoje.

Neužteko rūpintis įstaigą kandidatų plaukimu ir jų nušimtu salezietiskajai misijai tėvynėje. Reikėjo dar sužadinti interesą bei palenkti simpatijas lietuviškoje visuomenėje tai salezietiskai veiklai. O tatai buvo galima pasiekti tik per nuolatinę nuosavą spaudą.

Itai kaip rašo pats kun. Skeltys, «nors patys pliki kaip tilykai be gyvo skatiko prie dūšios», su pradine Centro Amerikiečių pagalba jau 1926 m. lietuviai saleziečiai įstengia išleisti vieną kitą propagandinę dalykėlį. Sekančių metų pabangoje pasirodė ir pirmasis «Saleziečių Žinių» numeris, kurio supazindinimo tikslu buvo gausiai paskleista Lietuvoje, Amerikoje, Anglijoje ir kitur.

«Saleziečių Žinių» darbuotojai Torine 1931 m. Iš kairės: kun. Jurgis Birbilas, brolis Vinsas Aleksandravičius, k. Pranas Petraitis - redaktorius, k. J. Šlapikas ir br. Juozas Merčaitis - administratorius.

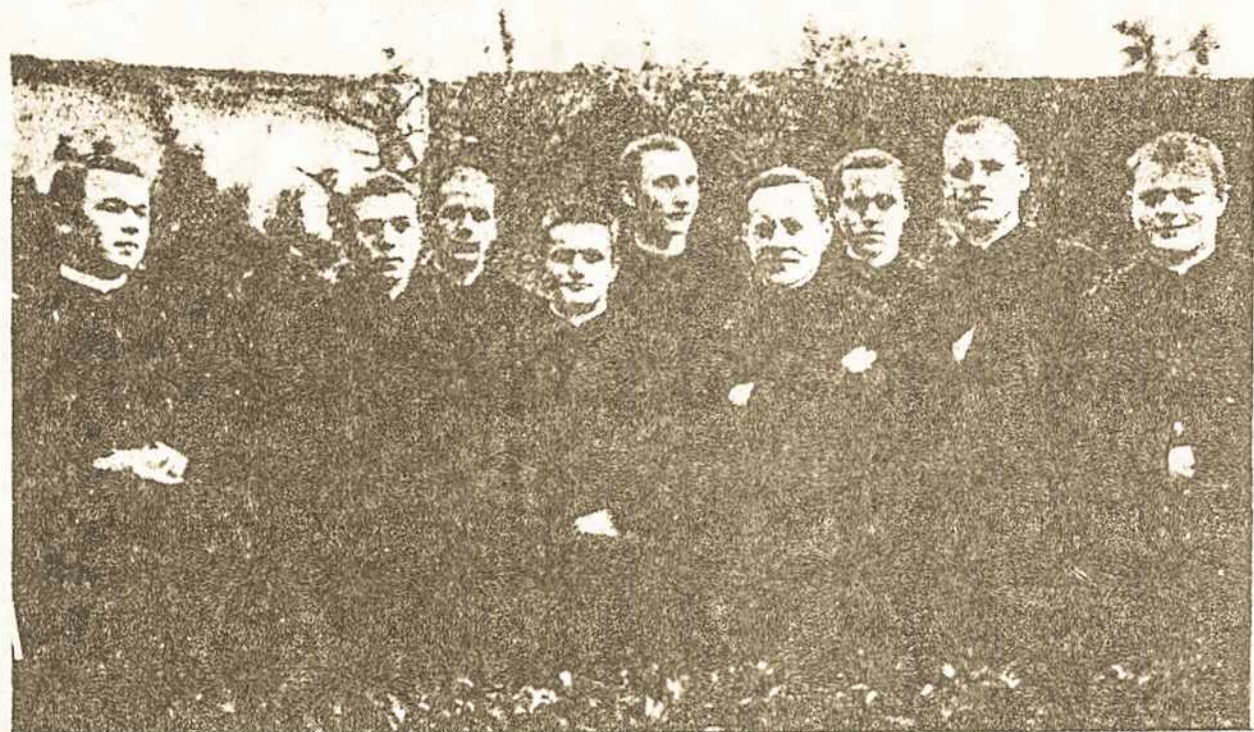
Kad ir šia linkme buvo sumaniai ir patvariai dirbta, tai paties kun. Skelčio kiek jaunų jo pagalbininkų, rodo 1934 m. Šventųjų kunigo Bosco šventuoju paskelbimo ir saleziečių veikimo Tėvynėn perkėlimo - metų sekantieji duomenys neskaitant gausios propagandinės ir informacinės spaudos buvo išleistas platus kunigo Bosko gyvenimas, keletas dvasinio ir mokyklinio turinio knygų, gi «Saleziečių Žinios» buvo pasiekusios 21.000 egz. tiražą.

Tais pačiais metais lietuvių saleziečių vieneto sudėtis taip atrodė: 8 kunigai, 7 klierikai teologijos studentai, kiti 7 atliko trijų metų pedagoginę praktiką, 21 įvairiose valstybėse studijavo filosofiją, 10 broliukų-koadjutorių, 8 klierikai naujokyne, 57 kandidatai Perozaj ir kitose įvairių specializacijų įstaigose. Prie šio skaičiaus reikia dar pridėti 5 Marijos Krikščionių Pagalbos dukteris ir tris kandidates baigiančias naujokyną.

Tai pajėgos, kurios kun. Skelčio ir aukštų Lietuvos Bažnyčios hierarkų įsitikinimu atrodė jau užtektinai pribrendusios pačių saleziečių sapnuose sapnuotai, svajonėse svajotai misijai Tėvynės dirvonuose.

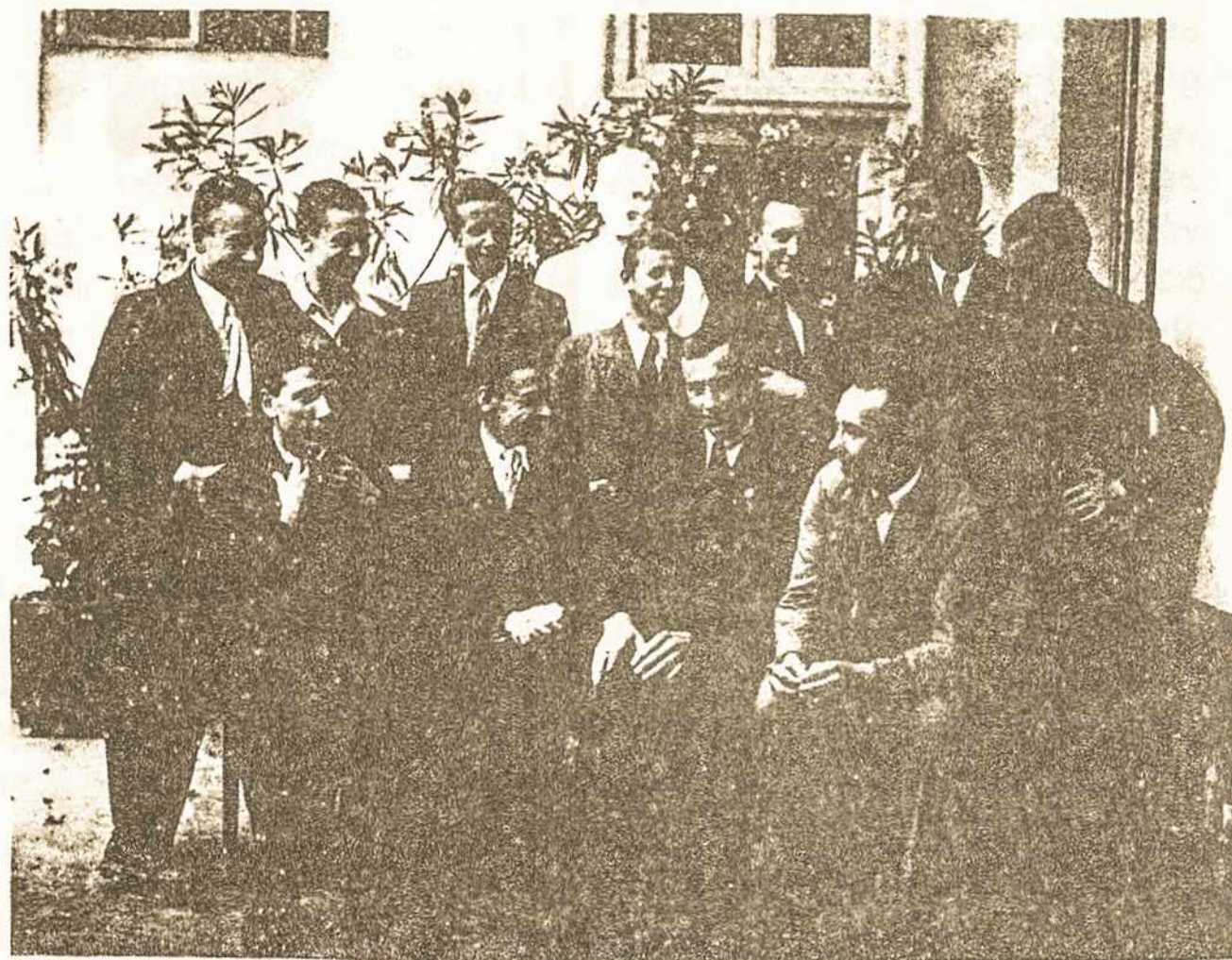

Kun. Skeltys su paskutiniais į Italiją atvykusiais kandidatais 1932 m. rudenį.

Saleziečiai seminaristai Torine. Juos lanko kun. Skeltys.

Iš to kas pasakyta nesunku įsivaizduoti su kokių džiaugsmu, su kokia laime į bičiuliškų laikraščių, organizacijų ir pavienių asmenų nekantravimą, net nusiskundimą, kodėl saleziečiai vis dar nepasirodo su savo veikimu Lietuvoje, viename iš 1934 m. «Saleziečių Žinių» numerių, net per du puslapius nusitęsusių titulu, jie galėjo pranešti plačiai lietuvių visuomenei: «Saleziečiai parvažiavo!»

Lietuvių amatininkų būrelis San Benigno saleziečių amatų mokykloje 1936 m. Kun. Skeltys stengėsi paruošti brolių-amatų mokytojų darbui Lietuvoje.

(pabaiga sekanciam nr.)

GEGUŽINĖ
M. K. ČIURLIONIS
melodias de lituania

IR KITOS

LIETUVIŠKOS MUZIKOS KASETĖS

PARDUODAMOS

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

PADANGIŲ KĖLIAIS

Pr. Gavėnas

KELIONĖS ISPŪDŽIAI

(tęsinys iš praeito numerio)

DRUSKOS KASYKLOSE

Wielicka — druskos kasyklos, viena iš įdomiausių vietovių. Jai aplankyti panaudojam visą sausio 16 dienos priešpieštį.

Tai 300 km ilgio galerijos, kurios dar plečiamos būtent druska dar vis kasama. Tačiau turistai pereina tik 5 km — ir tai jau atrodė gana toli ir pavargom. Nulipus 394 laiptus, atsiduriama pirmoj galerijoje; paskui yra dar antra ir trečia. . . Tam požemy, 120 m gilumoj, atsiduri, rodos, kitam pasauly: galerijos—tuneliai, didelės salės, muziejai, požeminiai ežerai. . . Įdomu ypač vadinamoji karalaitės Kingos koplyčia. Tai didelė požeminė salė — koplyčia, kur altorius, statulos, žibintai — viskas iš druskos. Iš druskos sienose išgaubti basreljefai, kurių vienas — reprodukcija Leonardo da Vinci Pasukutinės Vakarienes, tikrai įdomus.

Tačiau ir ten modernaus gyvenimo netobulumai: tose žemės gelmėse du kart likom be elektros šviesos — visiškai tamsoj, tamsiau, negu naktį. Taigi, stovėk ir lauk, kol ateis šviesa. Paskui prie keltuvo reikėjo išlaukti pusantros valandos, kol darbininkų keltuvas iškėlė aukštyn, į gryną orą. Bet visi ramūs, kantrūs, kaip tie druskos kasėjai, kurie per šimtmečius su kirka besikapstydami, ne tik druskos pagamino, bet ir tokį mėną sukūrė.

KALBAMĖS LIETUVIŠKAI

Sausio 17 po piet atvyksta iš Lodžo į Krėkuvą kun. Bronisław M., saležietis, mokėsis Kauno kunigų seminarijoj, pažįstas visus lietuvius saležiečius, gerai kalbąs lietuviškai, nors, sako, jau 30 metų, kai neturi progos kalbėti lietuviškai. Su juo atvažiavo ir punskietis kun. Izidorius S., taip pat saležietis, iš pajūrio parapijos į Lodžą, važiuo kelias valandas. Su jais vykstam į Varšuvą, dar užsukdami į Čenstochovą. Kelionėj kalbėjomės lietuviškai — ir lietuviškai pasimeldėm, kas ypač jiedviem buvo jau tolimų laikų prisiminimas. O pačioj Varšuvoj saležiečiai baisiai stebėjosi, išgirdę savo kun. Izidorių kalbant lietuviškai. Mat, čia dar daug kas drovisi pasirodyti lietuviu.

STUDENTAI INTERVIUOJA

— Rytoj, penktadienį, vakare susirenka studentai. Ar negalėtumėt jiems pakalbėti apie Braziliją? Jiems tai būtų tikra staigmena — man kalbėjo jaunas kunigas, išėjęs teologijos kursus Italijoje.

Jis pasižadėjo būt vertėju. Aptarėm temą: Religinė padėtis Brazilijoje. Jei užklausk, taip pat atsakyti klausimus.

Šalia bažnyčios—bazilikos zakristijos yra tokia lyg salė, lyg rūsys: žemutė, su į kampus besileidžiančiais skliautais. Viduj staliukas su keliom eilėm kėdžių. Ten kas penktadienį sueina apie 40—50 įvairių fakultetų studentų — studenčių.

Vieni jų studijuoja literatūrą, kalbas, inžineriją, mediciną. . . Vienas prisistatė kaip studijuojantis misionologiją. Susirenka vieną kartą savaitėj; pasikalba ypač religine tema, kokios negirdi fakultetuose; stengiasi praplėsti pasaulėžiūrą. Tokie pobūviai gal ir nedraudžiami, bet vistiek garsiai ir neskelbiami, kas nesudarytų nereikalingų nemalonumų.

Prisistačiau ne tik kaip kunigas iš Brazilijos, bet ir kaip lietuvis. Tad trumpai nušviečiau padėty artimoj, bet jiems irgi nelabai prieinamoj, Lietuvoj, ir religiniai tautinį darbą su lietuviams Brazilijoje.

Juos ypač domino Brazilijoje va-

dinamasis liaudinis religingumas, kuris pasireiškia labai išviršine forma, ir religinis sinkretizmas — ta praktiškam gyvenime krikščionybė susimaišiusi su įvairiais vietinių indėnų, "kaboklių", afrikiečių ir net azijatų religiniais kultais. Studentai stebėjosi — ir net tarpusavy ginčijosi, kaip gali krikščionis katalikas taip lengvai persimesti į kitą religiją arba iš kitos imtis krikščioniškajai priešingų elementų.

Ypač misionologiją studijuojantis jaunuolis teiravosi, kokios pagrindinės kliūtys Evangelijai skleisti ir jai plisti — būtent paviršutiniškumas, pasyvumas, fatalizminė nuotaika, stoka ryžto, nusistatymo, kovingumo dvasios. Aišku, Brazilija — kontinentas, todėl negalima viską subrendinti. Ir reikia sutikti, kad nemažai įtakos tautos dvasiai ir nusiteikimui išaugti turi ir klimatas bei gyvenimo sąlygos — žmogaus kūną sugležinanti nuolatinė šiluma ir net karštis, stoka pakankamo maisto ir darbo, stoka išsilavinimo — o ir ryžto jo siekti. . .

Studentai teiravosi ir apie Dom Helder Camara; ir stebėjosi (bet tai ne tik Lenkijoje, o ir Italijoje bei kitur), kad Brazilijoje negalima apie jį viešai kalbėti ar rašyti — todėl jis daugiau pažįstamas svetur, negu pačioj Brazilijoje.

Atsidėkodami, kaip jie sakė, studentai sudainavo ir man tą pačią dainą, kurią dainavo juos lankančiam Popiežiui, būtent linkėdami "Šimtą metų. . ."

Vėliau pastebėjo, kad "prelegentas" labai sukalbamas (nors lenkiškai nei žodžio nediršau pasakyti), atviras paslaugus. O paskui, jau į São Paulą pasiuntė ir velykinius sveikinimus.

(bus daugiau)

CURSO
AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDENCIA
C.P. 4421-01000 S. Paulo, SP

Varšuvos lietuvių būrelis

Klevelando "Nerija" su vadove RITA ČYVAITE-KLIORIENE prieš kelionę į P. Ameriką Nuotr. V. Bacevičiaus

Alf. D.Petraitis

POKALBIAI IŠVYKSTANT

Congonhas aerodrome "Nerija" ruošiasi į Argentiją. Čia jų atvyko išleisti nemažas skaičius lietuvių. Atrodo, kad visi labai susidraugavę, atrodo visi jau seni pažįstami, o ne prieš savaitę susitikę žmonės.

Vaikštau tarp jų ir klausausi įspūdžių. Štai ką mielos viešnios ir vietos lietuviai kalba.

Mirga Bankaitytė: "Įspūdžiai išvykstant iš São Paulo labai geri. Žmonės nuoširdžiai. Mus priėmė labai gražiai. Laiką taip pat gražiai praleidom."

Alf.D.Petraitis: "O ar nepalieka te kokį berniuką verkiantį. . .?"

M.Bankaitytė: (Juokais) "Nežinau, kad man nesakė ar jis verks, ar ne. . ."

Sigutė Lenkauskaitė: į klausimą, ar nelabai liūdna išvykstant, atsako, kad "Man netaip liūdna, kaip visoms kitoms, nes aš grįšiu į S.Paulo. Dar nežinau tiksliai dienos, bet maždaug vieną savaitę prieš jaunimo stovyklą. Stovyklos metu būsiu čia ir padėsiu vadovauti".

Nijolė Lenkauskaitė: "Man nepaprastai liūdna išvažiuoti iš S.Paulo. Pirmas susitikimas su jaunimu man buvo nepaprastai malonus. Buvome priimtos taip nuoširdžiai ir taip šiltai tiek jaunimo, kaip vyresniųjų. Dar Brazilijos žemę pamatysime grįždamos

per Rio de Janeiro kelioms valandoms. Daugiau koncertų šiame kontinente, bent artimoje ateityje, nepramatome. Apsistojome pas Maristelą Žūtaitę, ji man pabuvo vadove ir angelu sargu. . ."

Ona Kliorytė: "Man labai didelį įspūdį paliko jaunimas. Kiekvienas naujas draugas buvo taip mielas ir toks geras, kad ištikrųjų norėtusi, kad jų būtų daugiau. Suprantama, kad su lietuvių kalba daug kam buvo sunkoka, bet visi stengėsi kaip tik galėdami lietuviškai kalbėti." Į klausimą kuomet grįš į Braziliją, tvirtai atsakė: "Aš jau apsisprendžiau, kad povestuvinei kelionei, nors nežinia kuomet ji ten bus, atvyksime čia".

Rūta Giedraitytė: "Pono Jono Valavičiaus šeima buvo nepaprastai maloni. Pas juos apsigyvenau, jų sūnus mus visus vežiojo, turėjome progos apsipirkti. Čia miesto didumas nepaprastas, bet ir žmonių širdingumas neatsilieka. Jeigu turėsiu laiko ir pinigų, tikrai čia sugrįšiu."

Rita Čyvaitė-Kliorienė, "Nerijos" vadovė: "Kaip jau minėjau jūsų pirmininkui Jonui Tatarūnui, man čia buvo lengva diriguoti chorui, nes visos dainininkės įsismaginusių dainavo. Visoms buvo tikras džiaugsmas. Publika nuoširdi, tikrai keli dalykėliai mums neįprasti, kaip šviesos trūkumas, bom-

"Tėviškės Žiburis" klišė
bų sproginėjimai ore (Tuo metu Brazilijos komanda lošė futbolą su Rusija, ko "Nerijos" vadovė nežinojo), visa kita labai gerai vyko. Ateityje pasirodysime Buenos Aires, Argentinoje ir Montevideo, Urugvajuje. Planuojame dar išleisti antrą plokštelę. Spalio mėnesį turime vieną pasirodymą Detroite. Bet visų pirma dabar turėsime kiek atostogų. Reikia kiek nors ir pailsėti, paatostogauti. "Klausimas: Kas jus ponia, pastūmėjo į šį darbą, kodėl nutarėte organizuoti mergaičių chorą? R. Kliorienė: "Meilės lietuviškai dainai visuomet buvo. Namie tėvelis harmoniją traukdavo, mamytė sopranu, tėvelis bosu, namie netrūkdavo dainų. O šis vienetas susiorganizavo atsitiktinai, pamėginome, patiko, neblogai skambėjo. Žinoma, nebuvo tobulo, užtat reikėjo padirbėti, išlyginti galūnes, jėgumus. Nutarėme padirbėti rimčiau".

Vytas Kliorys: "Visuomet kai atvažiuojame į kokį miestą ir pabūname dvi tris dienas, atrodo lyg ir užsimiršta praėjusieji miestai. Dabar gyvename jūsų miesto įspūdžiais, jūsų gyventojų nuoširdumu. Aš tų koncertų dabar jau klausausi penktą kartą, nes važiuoju kartu. Virš visa ko jaučiu, kad visi tie koncertai vis labiau sujungia žmones, suartina lietuvius".

(Nukelta į sekantį puslapį)

Dra. HELGA HERING

MEDICA - GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

KALBAMA LIETUVISKAI

Av. Eulina, 99 - V. Sta. Maria das 8:00 às 12 h.
das 14:00 às 18:00 Fone: 265-7590
Rua Quartim Barbosa, 6 - B. do Limão

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventario, Despejo, etc.

COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguaçu, 212 - 4º and.s/45 - Liberdade Fone: 279-5937
Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

KALBAMA LIETUVISKAI

POKALBIAI IŠVYKSTANT

Zita Kripavičiūtė: "Liūdna dabar iš čia išvažiuoti ir palikti tiek daug mielių naujų pažįstamų. Bet aš dar namo negrįšiu. Tuoj grįšiu į Caracas, ten turiu krikšto tėvą. Pabūsiu ten šiek tiek".

Roma Balytė: "Aišku, kad mes, taip sakant, nešam lietuviybę, bet ir paršivežam namo tuos pačius jausmus. Jaučiam, kad žmonės trokšta išlaikyti tą lietuviybę, o tai mus dar daugiau skatina dirbti. Iš kitos pusės mums čia buvo viskas labai įdomu ir viskas nauja. Kad ir pav. samba, kuri labai patiko kaip įdomus šokis."

Kristina Valavičiūtė, "Volungės choro vadovė": "Mums tikrai įdomu pasimokyti. Būtų verta, kad daugiau grupių atvyktų mums padainuoti, arba pašokti. Tai būtų visiems labai naudinga."

BLB Valdybos pirm., J. Tatarūnas: "Visi esame labai patenkinti dideliu "Nerijos" pasisekimu. Dainininkės irgi patenkintos. Matau, kad net liūdnos, nes reikia išvykti. Turėtų pasilikti ilgiau. Mes dar ilgai atsiminsime šį "Nerijos" koncertą. Jis pasiliks visų mūsų širdyse. Ne tik pati programa, kaip ir visas viešnių buvimo laikotarpis, prabėgo gana sklandžiai be jokių sunkumų ar kliūčių. Noriu šia proga padėkoti Pasaulio lietuvių bendruomenei, ypač jos pirmininkui V. Kamantui kad atsiuntė tokį gražų būrį lietuvių."

SKAITYTOJAI RAŠO...

AR VERTA STEIGTI BRAZILIJOS LIETUVIŲ FONDA?

"Mūsų Lietuva", šių metų balandžio 17 d. talpina p. Alfonso D. Petraičio straipsnį, kuris, nors svajojančiai, siūlo Brazilijos Lietuvių Fondo įsteigimą ir skatina Brazilijos Lietuvių Bendruomenę judinti šį reikalą. Apie tą patį dalyką teigiamai pasisako Dr. Antanas Gaulia ir p. J.E. Petraitis, abu iš Rio de Janeiro, straipsniuose tam

pačiam savaitrašty birželio 26 d.

Tikrai, Brazilijos Lietuvių Bendruomenė apie šį reikalą jau seniai svajoja. Dar prieš keletą mėnesių, per PLB-nės vicepirmininko p. Vaclovo Kleizos apsilankymą, per posėdį su visom Brazilijos lietuvių organizacijom ir atskirais vienetais, šis dalykas buvo minėtas.

Tačiau šį reikalą turim geriau apsvarstyti. Aišku, kad nemalonu pasisakyti apie jį neigiamai. Bet pirmiausia turime neužmiršti, kad Brazilijos padėtis yra visiškai skirtinga negu Amerikos ir Kanados, kur tie fondai labai gerai veikia. Amerikoje tik dabar infliacija pasiekė 18 % per metus ir visi jau nusigandę kainų pakilimu. Pas mus, kaip visiems žinoma, perėjais metais infliacija pasiekė 77,2 %, o šiais metais, nors valdžia stengiasi visais būdais ją sumažinti, iki šiol skaitoma, kad neišvengsime 100%, gal kiek mažiau.

Taigi, reikia pasvarstyti ar apsimoka skelbti vajú fondo steigimui ar reikėtų palaukti pakol padėtis bus palankesnė?

Galim paskaičiuoti. Imkime sekantį pavyzdį: jei perėjais metais būtume turėję fonde Cr.\$ 100.000,00 ir jį būtume investavę taupomoj kasoje (Carteira de Poupança), būtume turėję sekantį pelną, skaitant palūkanas ir infliacijos pataisą (correção monetária): 31/3/79 – 8,821%; 30/6/79 – 12,926%; 30/9/79 – 11,532%; 31/12/79 – 15,434 kas reiškia, kad gale metų fonde turėtume Cr.\$ 158.211,00. Bet čia tik iliuzija, nes tikrumoj ši suma, turėtų Cr.\$ 89.284,00 vertės, kadangi per metų laikotarpį ji buvo nuvertinta 77,2%, (faktinai dar daugiau, nes oficiali infliacija yra mažesnė negu pragyvenimo pabrangimas). Jei pavartotume visų metų pelną ir gale metų būtume pasilikę tik su pradėtu Cr.\$ 100.000,00 kapitalu, ši suma turėtų tik Cr.\$ 56.433,00 vertės. Jei nelieštume vadinamos "Correção monetária", kuri teoriškai garantuoja pinigų lygybę, mes galėtume per pirmus metus naudoti Cr.\$ 7.600,00 palūkanas arba apie Cr.\$ 633,00 per mėnesį, sumą, kuri labai mažai reiškia.

Bet žymiai blogiau yra šiais metais. Sulig valdžios nutarimo, investavimo "correção monetária" yra ribojama iki

50%. Kaip taupomoji kasa dar moka 1,467% per trimestrą palūkanų, reiškia kad metinis investavimo pelnas turės būti maždaug apie 58%. Taigi jei tikrai infliacija 1980 metais artinsis 100 % investavimo pelnas toli gražu nesulygins pinigų vertės sukritimo.

Dėl to prieiname prie išvados, kad mūsų šalyje pinigų investacija ilgam laikui nėra prasminga ypač šiame laikotarpyje, kada infliacijos pataisa (correção monetária) yra žymiai mažesnė už pačią infliaciją. Dėl to, fondo vertė, nors ir prie jo prisidėtų palūkanos ir infliacijos pataisa, nesusilygintų su pinigų vertės prametimu.

Nesu prieš fondo steigimą. Tik manau, kad tam laikotarpis labai nepatogus. Turima palaukti infliacijos sumažėjimo, kas turi įvykti anksčiau ar vėliau, nes Planavimo ir Finansų Ministerijos stengiasi kuo greičiau tą pasiekti.

Iš Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pusės, mes norime sužinoti kaip veikia Amerikos ir Kanados fondai, kad galėtume juos pritaikinti mūsų šalies įstatymų reikalavimams. Mes čia Brazilijoje, be minėtų sunkumų, turime ir juridinių kliūčių. Fondas negalės, kaip siūlo p.J.E. Petraitis, daryti paskolas, nes tai yra draudžiama ir tik finansinės institucijos ir bankai turi tą privilegiją. Finansinių institucijų forma mums nepasiekiamą, nes jai reikalinga vadinama "patente", kurios kaina neprienama lietuvių kolonijai.

Be abejo mūsų kolonijai fondas būtina reikalingas: ne tik kad kolonija turėtų savo rezervą, kuri būtų panaudota lietuviškam veikimui, bet būtų kam priimti vieną kitą palikimą ir kitas aukas. Už tai turime ne tik svajoti, bet ir realizuoti. Bet mano manymu, turime palaukti palankesnio laikotarpio, tai yra, sumažėjimo infliacijos. Iki tatoi neįvyks, turime apgalvoti kaip geriau jį steigti, nuveikti sunkumus ir pritaikinti jau veikiančius lietuvių fondus į Brazilijos įstatymų reikalavimus. Lauksime ir kitų tautiečių pasisakymų bei sugestijų, ypač gi advokatų, kurie turėtų mums paruošti fondo įstatus ir jo juridinę formą.

Jonas Tatarūnas

BLB-nės Valdybos Pirmininkas

RYMANTĖ STEPONAITIS
TRADUTORA JURAMENTADA
LITUANO

Horário Comercial: Das 19 as 21 horas:
Tels.: 853-0026 R. Pedroso Alvarenga,
881-7792 505, - ap. 57 Tel.:
852-0677, São Paulo

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divórcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

MARCELE,

"Pereitą trečiadienį dalyvavome Mišiose tavo sielos intencijoje. Keista. Mes tavęs laukėm per visą Mišių aukos laiką. Kažkaip atrodė, kad Marcelė turėtų būti mūsų tarpe.

Kas gi rūpinsis altoriaus tvarka? O kas žvakes apžiūrės, kad gražiai Dievo stalą šviestų? Kas aukas surinks? O kažin ar visi dalyviai turi knygeles sekėti. Šv. Mišias?

Buvai tikras Šv. Kazimiero Parapijos Angelas Sargas.

Taip sekdami Šv. Mišias, vis labiau pasiilgome tavęs. Jau tavo balso negirdėjome nei maldose nei giesmėse. Supratome tada, kad tikrai mus palikai.

Todėl, brangi močiūtė, norime tau padėkoti už visą ką esi padariusi lietuvių ir bažnyčios labui.

Ačiū už tavo dalyvavimą ir darbo prisidėjimą visuose parengimuose. Tau tariame didelį ačiū ir Tėvų Jezuitorų vardu, Aušros choro, Mookos Maldos Apaštalavimo Draugijos, kuriai tiek metų pirmininkavai.

Dėkoja tau visi tie, kurie, ką nors lietuviško organizavo, kad lietuviai ką nors rengia ten ir tu nuėjai. Prisimenant tavo žodžius: "kad tik lietuviška, tad man ir gražu ir miela."

Mūsų Lietuvos talkininkai tavęs pasiilgs. . . skaitytojai taip pat, nes kad ir paskutiniaisiais laikais jau sunkiai eidama, bet vistiek, daug šeimų aplankydavai ir nunešdavai laikraštį.

Kas dabar surinks iš namų į namus eidama aukas padėti išleisti Šv. Širdies Jėzaus Litaniją, arba, surinks aukas per Vėlines?

Matai, brangi Marcelė, labai daug dirbai ir tiek pasiaukojai, kad reikėtų visą laikraštį užimti tikrai tavo darbus aprašyti.

Pagaliau, tau nesakysime sudie, nes tavo prisiminimas pasiliks ant visados mūsų tarpe, kaip pavyzdys aukos, Dievui, artimui ir tėvynei.

Ilsėkis ramybėje ir išprašyk Dievo tavo mylimajai LIETUVIŲ ASMENINEI ŠV. KAZIMIERO PARAPIJAI, kad ji dar ir toliau LIETUVIAMS tarnautų.

Su meile,

Iki pasimatymo!

Padėka

Visiems užjaučusiems ir dalyvavusiems mūsų mamytės a.a.

Konstancijos Ingaunienės laidotuvėse bei 7-tos dienos Mišiose širdingai dėkojame.

Julijus ir Stasė Ingauniai

Šv. Onos Šventės proga, Liepos 27 d., 12 val. (tuoj po sumos) Jaunimo Namuose – V. Zelina, rengiame

PIETUS

ir kviečiame lietuvius, ypatingai Onas, juose dalyvauti

Pakvietimus reikia įsigyti iš anksto, V. Zelinos parapijoje. pas platintojas, arba telefonais: 274-9924 (Anna), 63-8413 (Onutė), 273-5740 (Wanda), 2735799 (Angelina).

Liet. Kat. Moterų Draugija

MŪSŲ MIRUSIEJI

PRANAS MAGILA

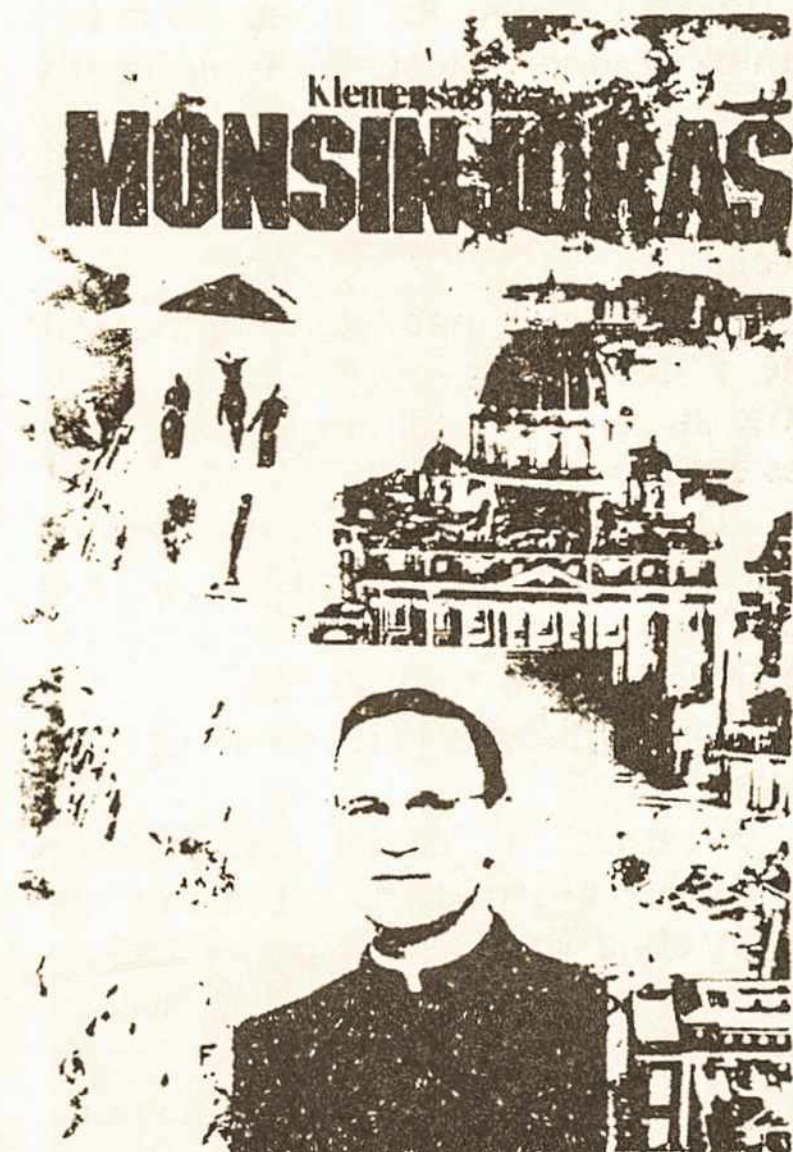
buvo gimęs Lietuvoj, Obelių miestelyje, Rokiškio apsk., 20 rugsėjo 1908 m. Atvyko Brazilijon 13 vasario 1927 m. Nevedes, gyveno V. Beia rajone, kartu su savo broliu Albertu. Mirė liepos 19 d. S. Caetano ligoninėj, kurioje jau daug kartų gulėjo. Pranui buvo nupiauta viena koja ir būt reikėjo piauoti kitą, bet tuo tarpu gavo trombozę, nuo kurios ir mirė. Buvo palaidotas S. Caetano kapuose. Liūdesy paliko brolių Albertą su šeima ir tris seseris: Adelę Barbora, ir Mariją.

7 tos dienos Mišios bus laikomos V. Zelinos bažnyčioje ateinantį penktadienį, liepos 25 d. 20 val.

Tegu velionio kūnas ramiai ilsisi Brazilijos žemėje, o siela danguje.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML:

VALUTIS Juozas	500 Cr.
GAIGALIENĖ Ona	" "
GERVETAUSKAS Stasys	" "
BUTIERIUS Monika	" "
BALTRŪNAS Longinas	" "
KAVALIAUSKIENĖ Pola (2 pusb.)	250 "

Klemensas Jūra, MONSINORAS.
Spaudė Pranciškonų spaustuvė.
Brooklyn, 1979 m., 382 psl. Tiražas — 1.000 egz. Kaina: Cr.500

FÁBRICA DE GUARDA — CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 · V. Prudente · Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

MŪSŲ ŽINIOS

JAUNIMO STOVYKLA

Praeitą šeštadienį į Lietuvą jaunimo stovyklon išvyko moksleiviai ateitininkai, keletas studentų ateitininkų ir būrelis jaunuolių.

Ateitininkai, kurie dėl darbų negalėjo vykti į stovyklą, važiuos tik savaitgaliais. Sekmadienį taip pat kviečiami atvykti svečiai. Su jaunimu stovyklauja vadovės iš JAV: Daina Kojelytė, Sigutė Leškauskaitė ir Dédé Juozas.

SKAUTAI STOVYKLAUJA

Sekamdienio rytą, 20 liepos, iš Vila Zelinos išvažiavo 32 skautukai, 21 berniukų, 11 mergaičių, į ponų Lipų ūkį, prie Piracaios. Stovyklos vardas yra "Aušra", primindami Popiežiaus Jono Paulo II apsilankymą Brazilijoje kuris nušvietė visiems naują gyvenimą Kristuje.

Stovyklai vadovauja Eug. Bacevičienė ir šeimininkauja p. Ona Ausenkienė.

Bus daugiau sekančiame numeryje.

ATEITININKŲ SUSITELKIMO
SAVAITGALIS

Išvyko Liepos 11, 12 ir 13 dienomis Lituanikoje. Penktadienio vakare pradėjo rinktis dalyviai, kur jų jau laukė šeimininkės su vakariene. Didesnioji dalis atvyko šeštadienį. Dalyvavo iš viso 17 suaugusių ir tryliką vaikų. Šeštadienį, sekmadienį buvo atvažiavę keletas svečių.

Savaitgalio metu dalyviai, pasidalinę į dvi grupes, turėjo pasiūnekėjimus: du religiniam temom ir vieną ateities veiklos reikalui.

Diskusijos buvo gyvos. Šeštadienį oficialiam susirinkimui pasibaigus, kai kurie diskutavo temą iki antros valandos nakties. Kai tėvai kalbėjosi, jaunimas žaidė šmėlyje, laidė aitvarus, kurė laužą ir t.t.

Sekmadienį visi dalyvavo šv. Mišiose, o po pietų padainavo daug dainų. Savaitgalyje dalyvavo taip pat Daina Kojelytė iš Čikagos, kuri atvažiavo vadovauti jaunimo stovyklai.

Buvo sutarta kas antras mėnuo (3-čią savaitgalį) susitikti Lituanikoje, ir taip pat kas antrą mėnesį, trečią sekmadienį 17 val., susitikti Vila Zelinoje. Sekantis susirinkimas Vila Zelinoje bus rugpiūčio 17 dieną. Ateinantis savaitgalis Lituanikoje bus rugsėjo 20-21 dienomis.

Kad dalyviai buvo patenkinti liūdi ja ir tas faktas, jog kai kurie siūlė tokius susitikimus rengti kiekvieną savaitgalį. Ateitininkai sendraugiai, kurie šį kartą negalėjo ar nenorėjo dalyvauti galės įsijungti ateityje.

Lietuvių Sąjunga E
- ALIANÇA -

TĖVŲ DIENA

RUGPIUČIO 10 DIENA - SEKMADIENI - 13 VALANDŲ

R U O Š I A

P I E T U S

Dalyvaukime Tėvų Pagerbtuvėse

Rua Lituânia, 67 - Moóca

TELEF.: 93-5470; 274-5116 92 3309

Nesant žinių apie NEMUNA, širdingai dėkojame Vytautui ir Eugenijai Bacevičiams už leidimą spausdinti jų sūnaus laiška, kuris bus daugelį įdomus.

Red.

Chicago, 1980. VII.4d

Mielieji,

Atsiprašau, kad anksčiau neparašiau, bet neturėjau nei laiko nei galimybės. Pirmutinis dalykas, kurį turiu Jums parašyti, tai kad esu sveikas, neturėjau jokio rūpesčio su sveikata ir esu labai sužavėtas tuom ką mano akys matė. Po ilgo laukimo aerodrome, išskridome į Assunção, kurį pasiekėm po 2:30 valandų. Viskas buvo tvarkoj. Iš Assunção išskridome 0:45 val. po mūsų atvykimo ir pasiekėm Miami po 7:20 valandų skridimo. Tai buvo 4 valanda ryto. Atvažiavo trys mašinos ir vos tik išvažiavome iš aerodromo, kad jau buvo 35°C karščio ir daug dregmės. "Nemunas" turėjo pasirodymą 2:00 val bet mes tik nuvažiavome į St. Petersburgatik 4:00 val., į hotelį, kurį laiko Antano Baltušio motina. Iš ten be jokios pertraukos buvome nuvežti į salę, kur Nemuno šokėjai turėjo šokti aštuonius šokius. Po šokių ten pat pavalgėm pizza ir grįžom į Hotelį, kur kritom kaip musės medun į baseiną. 8:30 val. vakaro dar buvo graži saulė. Mus aplankė jaunimas, su kuriuo praleidom gerą ir linksmą vakarą.

Sekandnią dieną, jau 7:00 val. ryto važiuom į Tampa laukti vienos mergaitės, Irutės Petraitytės, kuri išvažiavo iš São Paulo vieną dieną po mūsų. Iš ten 2:30 po pietų važiuom į Chicago. Pakeliui turėjome kelis keblumus su mūsų automobiliais ir dėlto pasiekėm

Chicago 2 dieną 3:00 val. ryto. Sustojom Jaunimo Centre, tuoj pasikambinau Laučiams ir pas Juos apsi gyvenau.

Tą pačią dieną, 6:00 valandą, grįžom į Jaunimo Centrą į Mišias ir beveik pastyrom iš džiaugsmo, kai prie altoriaus pamatėm kun. Saulaitį.

Pakilau prie Komunijos ir, kai priėjo mano eilė, išgirdau Jo balsą: "Kristaus kūnas ir kraujas, Flavijau!" Likau tiek susijaudinęs, kaip niekuomet anksčiau. Po Mišių su Juo vėl susitikom, kalbėjom. Buvo labai smagu pasimatyti su taip geru draugu, kun. Saulaičiu. Vakar buvome pažiūrėti "Viva Europa". Ten sutikau Sofiją Žūtautaitę ir dar kelias mergaites iš 16-tos Vas. gimnazijos.

Viskas gerai sekasi, esu patenkintas. Buvau labai gerai priimtas ir jaučiuosi dėkingas Laučiams, ypač Laurai Laučytei, kuri dabar yra mano gera drauge.

Planuoju su Saulaičiu dalyvauti stovykloje, bet apie tai parašysiu vėliau.

Perduokit linkėjimų visai šeimai. Siunčiu tūkstantį bučiukų mano sesutei Klaričiai.

Jūsų visus mylįs sūnus

Flavijus Bacevičius

M I Š I O S
už ELŽBIETĄ ŠAPOLIENĘ

antrose mirties metinėse bus atlaikytos C. Verde, rugpiūčio 3 d. 16:15 val. N.S. das Dores bažnyčioje. Ta pačia proga prisiminsime KATERINA KARVELIENĄ mirusią prieš tris mėnesius Š. Amerikoje ir visus Šapolų bei Karvelių šeimos mirusius